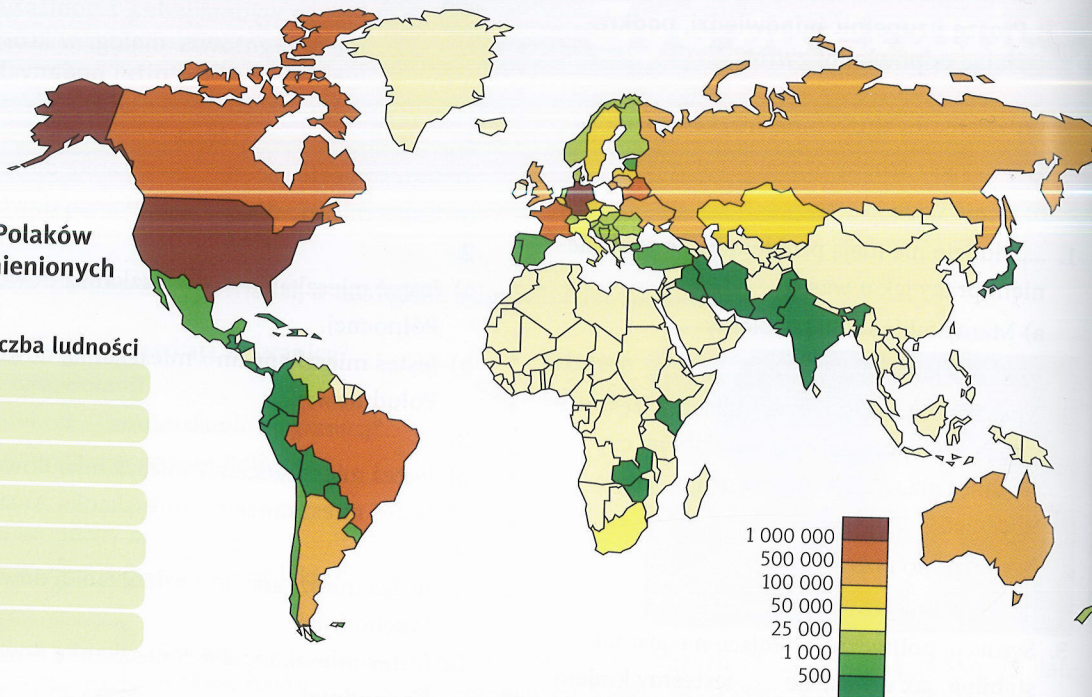

6a Szacuje się, że poza granicami Polski mieszka około 20 milionów ludzi polskiego pochodzenia. Oto największe skupiska polonijne:

Jak Państwo sądzą, ilu Polaków mieszka w krajach wymienionych w tabeli?

kraj	liczba ludności
Stany Zjednoczone	<input type="text"/>
Watykan	<input type="text"/>
Włochy	<input type="text"/>
Ukraina	<input type="text"/>
Niemcy	<input type="text"/>
Wielka Brytania	<input type="text"/>
Argentyna	<input type="text"/>

6b Tabela obok przedstawia dane o ludności pochodzenia polskiego mieszkającej za granicą. Proszę wystuchać nagrania, a następnie uzupełnić brakujące liczby.

POLONIA W LICZBACH

Poza granicami III RP żyje około 20 milionów osób narodowości polskiej. Oto statystyka*:

kraj	liczba ludności polskiego pochodzenia	największe skupiska Polonii
Stany Zjednoczone		Chicago, Detroit, Nowy Jork
Niemcy	2 000 000	Berlin, Hamburg, Zagłębie Ruhry
Brazylia	1 500 000	Kurytyba – stan Parana
Ukraina		Lwów, obwód żytomierski
Francja	1 050 000	Paryż, ptn.-wsch. Francja
Białoruś	1 000 000	Grodno, zach. Białoruś
Kanada		Toronto, Montreal, Vancouver
Federacja Rosyjska	400 000	Syberia
Argentyna		Buenos Aires
Litwa	350 000	Wilno, Solecznik
Australia	200 000	Sydney, Melbourne
Wielka Brytania		Londyn
Szwecja	100 000	Sztokholm
Belgia	70 000	Antwerpia, Liège
Austria	50 000	Wiedeń
Włochy		Rzym, Katania
Grecja	50 000	Ateny
Republika Południowej Afryki	35 000	Johannesburg, Kapsztad
Holandia	20 000	Brabancja
Hiszpania	20 000	Barcelona
Nowa Zelandia	6 000	Christchurch, Auckland
Meksyk	6 000	Acapulco, Cancun
Izrael	4 000	w sumie 300 tys. polskojęz.
Japonia	600	
Watykan		
Monako	20	

Opracował: Michael Pieślak

* Uwaga powyższe dane zostały zaprezentowane wybiórczo. Pełna informacja znajduje się na stronach internetowych: www.poloniam.org
Prezentowane dane pochodzą z 28.04.2003

7 Proszę uzupełnić tabelę.

ODMIANA LICZEBNIKA GŁÓWNEGO – RODZAJ MĘSKI, ŻEŃSKI I NIJAKI

mianownik / biernik	dopełniacz	narzędnik
jeden / jedna / jedno	jednego / jednej / jednego	jednym / jedną / jednym
dwa / dwie	dwóch	dwoma / dwiema (dwoma) / dwoma
trzy	trzech	trzema
cztery	czterech	
pięć	pięciu	pięcioma (pięciu)
sześć		
jedenaście	jedenastu	jedenastoma (jedenastu)
dwanaście	dwunastu	dwunastoma (dwunastu)
trzynaście	trzynastu	trzynastoma (trzynastu)
czternaście		
piętnaście		
szesnaście		
dwadzieścia	dwudziestu	dwudziestoma (dwudziestu)
dwadzieścia jeden	dwudziestu jeden	dwudziestoma (dwudziestu) jeden
dwadzieścia dwa / dwie	dwudziestu dwóch	dwudziestoma dwoma / dwiema (dwoma)
trzydzieści	trzydziestu	trzydziestoma (trzydziestu)
czterdzieści		
pięćdziesiąt	pięćdziesięciu	pięćdziesięcioma (pięćdziesięciu)
sześćdziesiąt		
sto	stu	stu (stoma)
dwieście	dwustu	dwustu (dwustoma)
trzysta	trzystu	trzystu (trzystoma)
czterysta		
pięćset	pięciuset	pięciuset
sześćset		
tysiąc	tysiąca	tysiącem
dwa tysiące	dwóch tysięcy	dwoma tysiącami
milion	miliona	milionem
dwa miliony	dwóch milionów	dwoma milionami
miliard	miliarda	miliardem
	dwóch miliardów	dwoma miliardami

prawie + mianownik
co najmniej + mianownik
blisko + biernik
ponad + biernik
około + dopełniacz
poniżej + dopełniacz
od... do... + dopełniacz
między... a... + narzędnik
przed + narzędnik
powyżej + dopełniacz

prawie sto tysięcy osób
co najmniej trzysta trzydzieści kilometrów
blisko milion pięćset tysięcy (półtora miliona) emigrantów
ponad siedemset pięćdziesiąt domów
około dwustu siedemdziesięciu dwóch pasażerów
poniżej czterdziestu ośmiu procent
od tysiąca **do** dwóch tysięcy osób
między dwudziestoma **a** trzydziestoma procentami
przed dwoma laty
powyżej trzydziestu stopni

8 Proszę wstawić liczebnik w odpowiedniej formie.

0. Uczę się polskiego od*dwóch*..... (2) lat.
1. W Australii mieszka około
(200 000) Polaków.
2. W katastrofie samolotu zginęło ponad
..... (350) osób.
3. Wyjechałam z Polski przed (3) lata.
4. W przyszłym roku zapłacimy za mieszkanie od (7)
do (10) procent więcej.
5. W Niemczech mieszka prawie (2 000 000)
Polaków.

9 Proszę zapytać kolegę / koleżankę:

1. Jak długo chodził / chodziła do szkoły?
2. Przed iloma laty zdawał / zdawała maturę lub inny ważny egzamin?
3. Od jak dawna studiuje / pracuje?
4. Jak długo uczy się języka polskiego?
5. Czy uczy się innego języka obcego? Od jak dawna?
6. Kiedy ostatnio zmienił / zmieniła mieszkanie?
7. Kiedy ostatnio był / była za granicą?

10a Proszę przeczytać tekst *Trzy procent odmienności*. Tekst został podzielony na 7 fragmentów. Po ich przeczytaniu proszę zaznaczyć poprawną odpowiedź.

TRZY PROCENT ODMIENNOŚCI

- (1) W czerwcu (2003) Główny Urząd Statystyczny ogłosił wyniki Narodowego Spisu Powszechnego. Znalazło się w nim po raz pierwszy od 1931 roku pytanie o narodowość. Rezultaty są co najmniej zaskakujące.
- (2) Polska początku XXI wieku jest państwem jednorodnym pod względem narodowościowym. Prawie 97 proc. (niecałe 37 mln) mieszkańców naszego kraju zadeklarowało narodowość polską, natomiast 1,23 proc. (471,5 tys. osób) zadeklarowało inną narodowość. 2,03 proc. (774,9 tys.) osób nie zadeklarowało swojej przynależności narodowościowej.
- (3) Według norm międzynarodowych mniejszością narodową lub etniczną jest grupa obywateli o odrębnym pochodzeniu, która mieszka na terytorium danego państwa i dąży do zachowania swojego języka, obyczajów, tradycji, kultury, religii lub świadomości narodowej czy etnicznej.
- (4) Konstytucja RP gwarantuje obywatelom polskim należącym do mniejszości narodowych i etnicznych wolność zachowania i rozwoju własnego języka, religii, obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury. Z kolei ordynacja wyborcza do sejmu RP gwarantuje mniejszościom reprezentację polityczną.
- (5) Największymi mniejszościami narodowymi w naszym kraju są Niemcy, Białorusini i Ukraińcy. Niemcy zamieszkują głównie tereny województw: opolskiego, śląskiego, dolnośląskiego, warmińsko-mazurskiego i kujawsko-pomorskiego. Od 1990 roku dwóch przedstawicieli niemieckiej mniejszości zasiada w polskim parlamencie. Większość polskich Niemców jest katolikami, nieliczni wyznają protestantyzm.
- (6) Największym zaskoczeniem narodowego spisu jest ujawnienie największej w Polsce mniejszości etnicznej – Ślązaków. Aktywiści Ruchu Autonomii Śląska uważają, że Ślązacy są nie tyle grupą etniczną, co osobnym narodem! Uważają, że mają własną kulturę, język i poczucie wspólnoty.
- (7) Polska jest krajem, w którym mniejszości narodowe i etniczne mają się zupełnie dobrze. Zostały zaakceptowane przez polskie społeczeństwo, a konflikty narodowościowo-etniczne należą do rzadkości.

0. Fragment 1 informuje o tym, że:

- a) W czerwcu 2003 Główny Urząd Statystyczny ogłosił wyniki Narodowego Spisu Powszechnego. Po raz pierwszy od 1931 roku znalazło się w nim pytanie o narodowość.
- b) W czerwcu 2003 Główny Urząd Statystyczny ogłosił wyniki przeprowadzonego w zeszłym roku Narodowego Spisu Powszechnego. Po raz pierwszy od 1931 roku znalazło się w nim pytanie o obywatelstwo.

1. Fragment 2 informuje o tym, że:

- a) Polska XXI wieku jest państwem jednorodnym pod względem narodowościowym.
- b) Polska XXI wieku nie jest państwem jednorodnym pod względem narodowościowym.

2. Fragment 3 informuje o tym, że:

- a) Mniejszością narodową lub etniczną jest grupa obywateli, która mieszka w Polsce, ale nie zna języka polskiego.
- b) Mniejszością narodową lub etniczną jest grupa obywateli o odrębnym pochodzeniu, która mieszka w Polsce, ale dąży do zachowania swojej kultury i tradycji.

3. Fragment 4 informuje o tym, że:

- a) Konstytucja RP gwarantuje mniejszościom narodowym i etnicznym prawo zachowania własnej kultury.
- b) Konstytucja RP gwarantuje tylko mniejszościom narodowym prawo zachowania własnej kultury.

4. Fragment 5 informuje o tym, że:

- a) Największymi mniejszościami etnicznymi w Polsce są Niemcy, Białorusini i Ukraińcy.
- b) Największymi mniejszościami narodowymi w Polsce są Niemcy, Białorusini i Ukraińcy.

5. Fragment 6 informuje o tym, że:

- a) Narodowy Spis Powszechny ujawnił, że Ślązacy są największą mniejszością etniczną w Polsce.
- b) Narodowy Spis Powszechny ujawnił, że Ślązacy są osobnym narodem.

6. Fragment 7 informuje o tym, że:

- a) Polska jest krajem, w którym mniejszości zostały zaakceptowane przez polskie społeczeństwo, a konflikty narodowościowo-etniczne nie zdarzają się często.
- b) Polska jest krajem, w którym mniejszości zostały zaakceptowane przez polskie społeczeństwo, mimo konfliktów narodowościowo-etnicznych.

10b Proszę porozmawiać z kolegą / koleżanką.

1. Proszę wyjaśnić różnicę między pojęciami: *polskie obywatelstwo – polska narodowość*.
2. Proszę wyjaśnić różnicę między pojęciami: *mniejszość narodowa – mniejszość etniczna*.
3. Proszę wymienić prawa, jakie Konstytucja RP gwarantuje obywatelom polskim należącym do mniejszości narodowych i etnicznych.
4. Czy w Pana / Pani kraju mieszkają mniejszości narodowe i etniczne? Jakie?
5. Czy konstytucja Pana / Pani kraju gwarantuje tym mniejszościom specjalne prawa?
6. Czy mniejszości zamieszkujące na terenie Pana / Pani kraju dążą do asymilacji?
7. Czy w Pana / Pani kraju zdarzają się konflikty na tle narodowościowo-etnicznych?

11 Proszę zaznaczyć poprawne wyrażenie.

0. Mieszkam za granicą od kilku lat / przez kilka lat.
1. Marek wyjechał z Polski kilka lat temu / od kilku lat.
2. Byłam we Francji od kilku lat / przed kilkoma laty.
3. Antek mieszkał w USA za kilka lat / przez kilka lat.
4. Michael przyjechał do Polski w 1999 roku. Zamieszkał w Warszawie, a kilka lat wcześniej / kilka lat później wprowadził się do Krakowa.
5. Za kilka lat / kilka lat później zdam maturę i wyjadę na studia do Anglii.
6. Janusz przed kilkoma laty / od kilku lat nie widział swojej rodziny w Polsce.

12a

Poniżej zamieszczono 3 fotografie. Proszę wybrać jedną z nich, a następnie opowiedzieć, co mogło się wydarzyć w życiu tych osób przez ostatnie 10 lat.

Eric

Beata

Helena

12b

Proszę wysłuchać wypowiedzi Erica, Beaty i Heleny, a następnie odpowiedzieć na poniższe pytania.

Kto:	Eric	Beata	Helena
studiował w Krakowie?	☒	☐	☐
pracował jako dziennikarz?	☐	☐	☐
ma córkę?	☐	☐	☐
otworzył własną firmę?	☐	☐	☐
napisał książkę o niepełnosprawnych sportowcach?	☐	☐	☐
ma rodzinę w Anglii?	☐	☐	☐

Ć w i c z e n i e

Podane w nawiasie cyfry napisz literami, a rzeczowników użyj w dopełniaczu.

Wzór: W sali jest (15, krzesło) .. **piętnaście krzesel...**

W sali nie ma **...piętnastu krzesel...**

W sali jest (15, poseł) **...piętnastu posłów...**

W sali nie ma **...piętnastu posłów...**

1. Na stole leży (6, zeszyt) i (7, książka)
2. Na boisku gra w piłkę (2, chłopiec)
3. (22, uczeń) uczy się w tej klasie.
4. W tym teatrze jest (500, miejsce)
5. W naszym instytucie studiuje (100, student)
6. W hotelu mieszka (300, gość)
7. W konkursie wzięło udział (13, zawodnik)
8. W brydża grało tylko (4, kolega)
9. W poczekalni czekało (18, pacjent)
10. Do pracy nie przyszło (3, nauczyciel)
11. W naszym mieście żyje (150, bezdomny)
12. W naszej rodzinie jest (2, lekarz)
13. Na moim osiedlu nie ma (6, sklep)
14. Na moim osiedlu jest (20, blok)
15. Nie napisałem (8, ćwiczenie)
16. Nie zdałem (2, egzamin)
17. Nie było mnie (5, miesiąc)
18. (9, osoba) nie przyszło do pracy.
19. Nie zarobiłem (4, tysiąc)
20. Zamknięto (7, szkoła)

Ć w i c z e n i e 35

Używając podanych liczebników i przysłówków określających ilość, przekształć podane zdania według wzoru.

Wzór: W mieszkaniu spali młodzi mężczyźni, (kilku)

W mieszkaniu **spало kilku młodych mężczyzn.**

1. Protestujący studenci zebrali się w Rynku.
Kilkuset
2. Leniwi uczniowie poszli na wagar.
Kilkunastu
3. Starsze kobiety stały przed sklepem.
Kilka
4. Młodzi ludzie poszli na dyskotekę.
Kilku
5. Zaproszeni goście przyszli na spotkanie.
Niedużo
6. Starsi robotnicy wykorzystali swój urlop.
Niewielu
7. Połamane krzesła stały na strychu.
Kilka
8. Moje koleżanki uczą się w tej szkole.
Pięć

9. W sklepie pracują nowe ekspedientki.
Kilka
10. W ogrodzie rosną drzewa owocowe.
Dużo
11. Małe dzieci pojedą na wakacje.
Dużo
12. Nowe samochody stały na parkingu.
Niewiele
13. Egzotyczne zwierzęta były w ZOO.
Dużo
14. Moje koleżanki zdały już egzamin.
Dziesięć
15. Bogaci Polacy wyjeżdżają na wakacje do Afryki.
Wielu
16. Znani aktorzy grają w tym teatrze.
Paru
17. Sławni naukowcy przyjadą na konferencję.
Kilku
18. Wzorowi żołnierze dostali przepustki.
Trzech
19. Bezdomne psy chodziły po parku.
Parę
20. Moi przyjaciele są inżynierami.
Kilku

Ćwiczenie 36

Podane w nawiasie daty użyj w dopełniaczu i zamień cyfry na wyrazy.

Wzór: Urodziłem się (21 marzec) ...**dwudziestego pierwszego marca**...

1. Mój ojciec urodził się (13 kwiecień)
2. Moja mama urodziła się (2 maj)
3. Zdałem maturę (25 maj)
4. Rozpocząłem studia (1 październik)
5. Obroniłem pracę magisterską (17 czerwiec)
6. Poznałem Ewę (10 grudzień)
7. Ożeniłem się (3 wrzesień)
8. Syn urodził się (1 styczeń)
9. Córka urodziła się (4 luty)
10. Przyjechałem do Polski (30 sierpień)

Ćwiczenie 72

Napisz słowami liczebniki podane w nawiasie.

Tekst 1

Od (1970) roku, czyli od (20) roku życia mieszkam w Krakowie. W czasie (5) lat studiów mieszkałem w akademiku. Kiedy zacząłem pracować musiałem wynajmować pokój. Wynajmowałem go od (75) do (80) roku. (25) stycznia (81) ożeniłem się. W czasie (1) roku małżeństwa kupiliśmy sobie małe mieszkanie. Z okazji (5) rocznicy naszego ślubu nasi rodzice pomogli nam kupić większe mieszkanie. Obecnie jesteśmy już dojrzałym małżeństwem i oprócz (3) dzieci, „dorobiliśmy się” (2) kotów i (1) psa!

Ćwiczenie 93

Napisz słowami liczebniki podane w nawiasie. Tam, gdzie jest to możliwe, utwórz formę celownika od liczebników zbiorowych (dwoje, troje, itd.).

W szpitalu codziennie robi się wiele badań, zabiegów i operacji. Dzisiaj (1) pacjentowi zszyto rozcięte kolano, (2) innym usunięto ślepą kiszeczkę, (3) prześwietlono złamane kończyny, (4) założono gips, (5) przeprowadzono operację, (12) zrobiono badania na poziom cukru we krwi, (27) , zrobiono morfologię krwi, a (30) zrobiono badania okresowe w przyszpitalnej przychodni.

Odgadnij zagadki i wpisz odpowiedzi słownie.

W puste miejsca wpisz odpowiednie słowa.

Ile jest miesięcy w roku?

Gra się w ile ogni?

Który jest zwycięzca?

Ile dni ma maj?

Ilu było rozbójników?

Który miesiąc to lipiec?

Które koło u wozu jest zbędne?

Ile jest stron świata?

Ile jest znaków zodiaku?

W którym niebie jest najlepiej?

Ile się wtrąca groszy?

Ile jest cudów świata?

Ilu królów przyszło do Betlejem?

Uzupełnij powiedzenia, wstawiając odpowiednie liczebniki. Wyjaśnij ustnie znaczenie powstałych związków wyrazowych.

zamknąć na spusty

dzielić włos na

mówić przez

grać skrzypce

w procentach

powiedzieć coś ni w , ni w

postawić coś na kartę

dziesięć

piąte

stu

pierwszą

sto

czworo

dziesiąte

cztery

trzy

pięć

pierwsze

pięciu

dziwięć

jedną

trzecie

GRAMATYKA

1 LICZYĆ

1. Proszę dopasować słówka do definicji.

1. odliczać / odliczyć	7. podliczać / podliczyć
2. przeliczać / przeliczyć	8. obliczać / obliczyć
3. wyliczać / wyliczyć	9. naliczać / naliczyć
4. doliczyć / doliczyć	10. zliczać / zliczyć
5. wliczać / wliczyć	11. zaliczać / zaliczyć
6. rozliczać / rozliczyć	

- wymieniść coś w pewnej kolejności; określić wielkość, liczbę czegoś za pomocą liczenia
- obliczyć coś w innych jednostkach/walutach; policzyć coś, kogoś uważnie
- zdać egzamin lub wykonać poprawnie ćwiczenie; pot. «odbyć stosunek seksualny»
- obliczyć coś przez dodawanie
- obliczyć coś przez dodawanie
- licząc, ustalić wielkość lub wartość czegoś
- włączyć coś do rachunku, do jakiejś liczby
- załatwić z kimś sprawy finansowe
- dodać jakąś sumę do sumy uprzednio obliczonej
- licząc, dojść do pewnej liczby; przyjmując jakąś wartość za podstawę, policzyć coś
- odmierzyć określoną część czegoś, licząc poszczególne części

2. Proszę uzupełnić.

1. Wierzyciel ma prawo _____ odsetki, jeśli płatności nie dokonano w terminie.
2. Jeśli będziesz się uczył codziennie _____ ten egzamin bez problemu.
3. Wydatki wewnętrzne firmy można _____ do kosztów ogólnych.
4. Saldo poszczególnych rachunków można _____ na wybraną walutę według średniego kursu Banku.
5. Sprzedający ma prawo _____ do rachunku koszty transportu.
6. Nie wiem jak _____ procent z danej liczby.
7. Dziś możemy _____ się z fiskusem przez Internet.